

2. ECONOMISCHE SITUATIE IN DE ZUIVEL IN 2018 VOORUITZICHTEN VOOR 2019

2.1. WERELD

2.1.1. Toename melkproductie in 2018 op niveau langjarig gemiddelde

Nadat de wereldmelkproductie in 2014 een uitzonderlijk sterke toename kende, namelijk met 3,3 % of 26 miljard liter viel de groei terug tot 2,1% in 2015 en zelfs tot 1,0% in 2016. In 2017 kon omwille van de hogere prijzen terug met een hogere groei aangeknoopt worden, nl. +2,5%. Voor 2018 wordt een groei van 2,0% verwacht .

Met 17 miljard liter was de toename van de melkproductie **in 2018** bijna even sterk als in 2017 (+ 21 mia liter). Vooral in Azië steeg de melkproductie het sterkst , gevolgd door de EU en Noord- en Zuid-Amerika. In India steeg de melkproductie opnieuw met ruim 5%. In de EU halveerde de groei van 1,8% in 2017 naar 0,9% in 2018. Ook in de USA werden lagere groeicijfers opgetekend. Nieuw-Zeeland en vooral Australië zagen hun melkproductie dalen.

Met een toename van 2,0 % benaderde de groei van de melkproductie op wereldvlak in 2018 het langjarig gemiddelde over de periode 2010 - 2018, dat op 2,1 % uitkomt. We stellen het laatste decennium een iets tragere groei van de wereldmelkproductie vast : zo bedroeg de jaarlijkse groeivoet nog 2,3% in de periode 2000-2010.

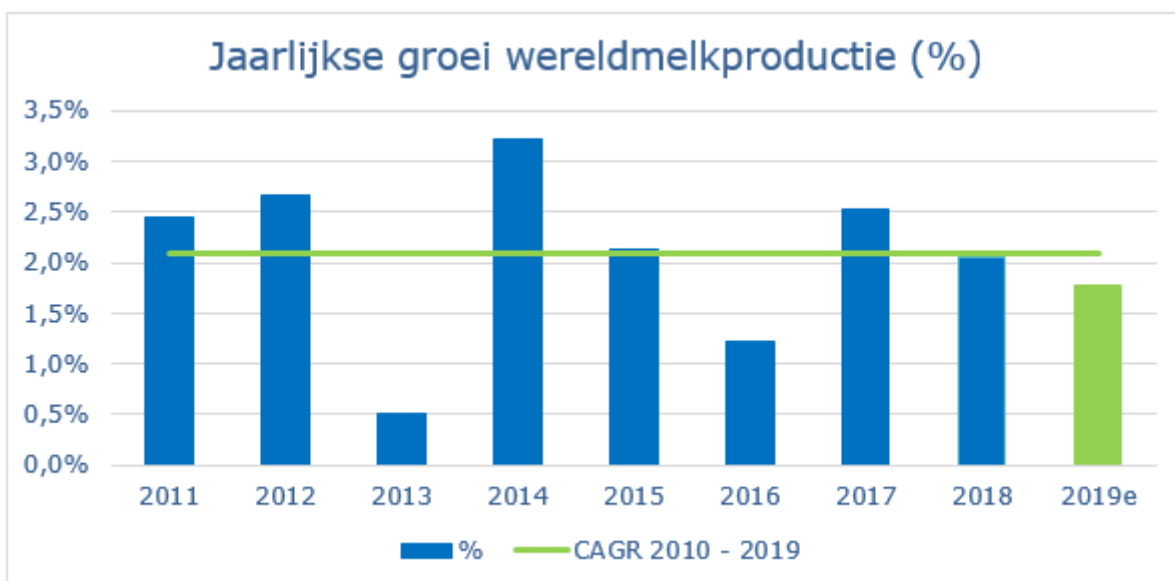
Voor **2019** wordt verwacht dat de melkproductie iets minder snel toeneemt , nl. met 1,8%.

Wereldmelkproductie per diersoort

(in miljoen ton)	2000	2010	2015	2016	2017	2018	2019
Koemelk	492	610	675	681	696	710	723
Buffelmelk	67	93	110	115	120	-	-
Geitenmelk	14	18	18	18	19	-	-
Schape melk	8	10	11	11	11	-	-
Andere	2	4	4	4	4	-	-
ALLE MELK	584	734	818	828	849	866	881

- : niet beschikbaar

Bron: IDF - World Dairy Situation (2018 : voorlopig , 2019 : raming)

2.1.2. Extra koemelk komt vooral uit India, EU en Turkije

Net zoals in 2017 blijft India de sterkste groeier in 2018 in absolute volumes koemelk (+ 4,7 mia kg), voor de EU die met een toename van 1,5 mia kg de tweede plaats komt. Opvallend is de sterke groei in Turkije met 1,3 mia kg. In absolute cijfers komt daarna pas de USA met een toename van iets minder dan 1 mia kg. Wat de dalers betreft valt vooral Australië op met een terugval van bijna 800 mio liter of 8% , als gevolg van de grote hitte en droogte.

Sedert 2010 is de koemelkproductie op wereldvlak met 16% gestegen. Ook hier zijn de sterkste stijgers India en Turkije , elk met ongeveer 61 %. Daarna komen Pakistan en Uruguay. NZ realiseert een toename van 17% op 8 jaar tijd , de USA 13% en de EU 11%. China, Australië , Oekraïne en Rusland gaan er op achteruit.

In de eerste maanden van **2019** wordt bij de grootste exportlanden van zuivel minder melk geproduceerd. De EU realiseert in de eerste 2 maanden een daling van 0,8% . In de USA vertraagt de groei en is er in maart zelfs voor het eerst in 5 jaar een daling van de melkaanvoer. Australië (-12% eerste 2 maanden) en Argentinië (-8% eerste 3 maanden) laten een serieuze terugval optekenen. In NZ is de situatie in het eerste kwartaal van 2019 eerder stabiel.

Melkproductie in de wereld naar verschillende landen

	2010	2015	2017	2018	% 18/17
EU-28	149 938	162 870	165 243	166 759	0,9
Noorwegen	1 555	1 605	1 560	n.a.	
Zwitserland	4 080	4 043	3 994	4 018	0,6
IJsland	134	158	164	n.a.	
Rusland	31 847	30 781	31 111	30 640	-1,5
Oekraïne	10 977	10 584	10 275	10 070	-2,0
Wit-Rusland	6 595	7 044	7 320	7 350	0,4
Servië	1 507	1 546	1 551	n.a.	
Australië (1)	9 373	9 971	9 568	8 803	-8,0
Nieuw-Zeeland (2)	17 895	21 568	21 372	20 945	-2,0
Canada	8 434	8 773	9 675	9 940	2,7
USA	87 463	94 636	97 735	98 692	1,0
Mexico	10 997	11 736	12 121	12 281	1,3
Argentinië	10 600	11 552	10 090	10 837	7,4
Brazilië	29 948	35 648	35 672	34 209	-4,1
Chili	2 606	2 659	2 590	n.a.	
Uruguay	1 910	2 315	2 239	2 355	5,2
Venezuela	2 436	2 292	1 842	1 787	-3,0
China	35 756	31 798	30 386	29 750	-2,1
Japan	7 721	7 379	7 277	7 293	0,2
India	54 903	73 645	83 487	88 162	5,6
Israël	1 290	1 422	1 568	n.a.	
Turkije	12 419	16 934	18 762	20 037	6,8
Pakistan	12 906	15 529	16 722	16 856	0,8
Iran	9 100	8 430	9 000	9 162	1,8
Uzbekistan	6 120	8 995	9 967	n.a.	
Zuid-Afrika	2 851	3 273	3 390	n.a.	
Totaal Koemelk	610 539	676 917	696 071	709 992	2,0
Buffelmelk	93 090	109 246	119 622	n.a.	
Schapen, geiten,	31 297	31 988	33 641	n.a.	
Totaal melkproductie	734 926	818 151	849 334	866 321	2,0

(1) melkjaar tot eind juni volgend jaar

(2) melkjaar tot eind mei

Bron: AMI, IDF

2.1.3. Melkeiwit herstelt in prijs

Met de afbouw van de EU-voorraden kon magere melkpoeder in de tweede helft van 2018 aan een herstel van de prijs beginnen. Melkvet kende opnieuw een stijgende beweging in het eerste semester van 2018, maar de piek van 2017 kon niet bereikt worden. Waar de prijs van de meeste zuivelproducten in het eerste semester 2018 konden stijgen, kwamen ze in de tweede jaarhelft onder druk te staan, met uitzondering van magere melkpoeder.

De wereldmarktprijs voor **boter** steeg in het eerste semester 2018 van 4.900 USD/ton in januari tot 5.300 in juli om daarna terug te vallen tot 4.600 USD/ton eind 2018. De piek van 6.500 in oktober 2017 kon niet herhaald worden. Globaal werd op jaarbasis een daling met 6% gerealiseerd. In het

eerste kwartaal van 2019 steeg de prijs opnieuw tot 4.750 USD/ton , wat toch 9% lager is dan op ht zelfde tijdstip van 2018.

Volle melkpoeder kende een wisselend prijsverloop gedurende 2018. Er werd gestart aan 2.975 met een piek op 3.225 in april , om te eindigen op 2.950 USD/ton. Dit is ongeveer status quo. De prijs kon in het eerste kwartaal 2019 met 10% toenemen tot 3.250.

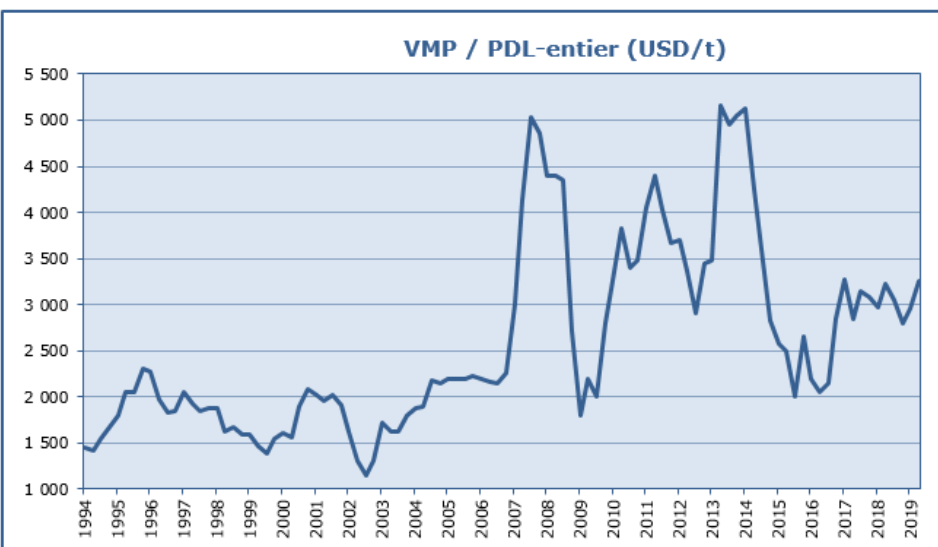
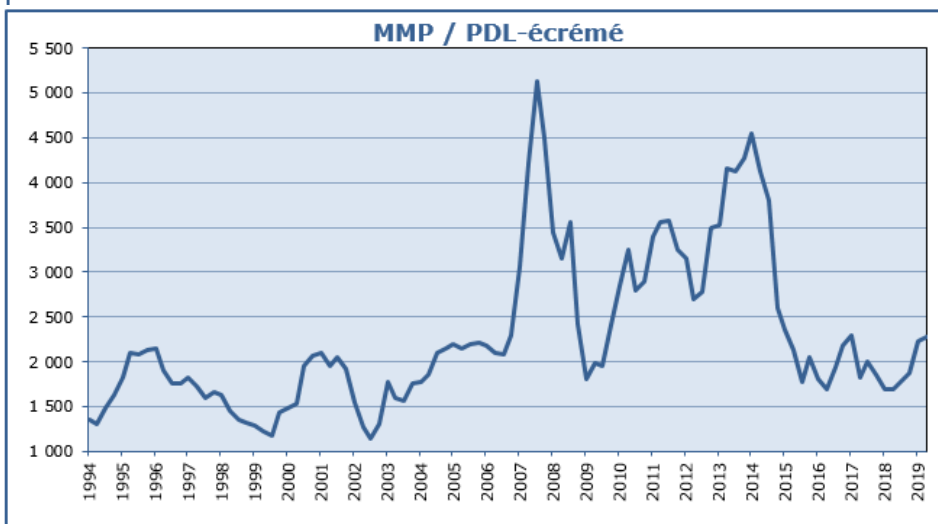
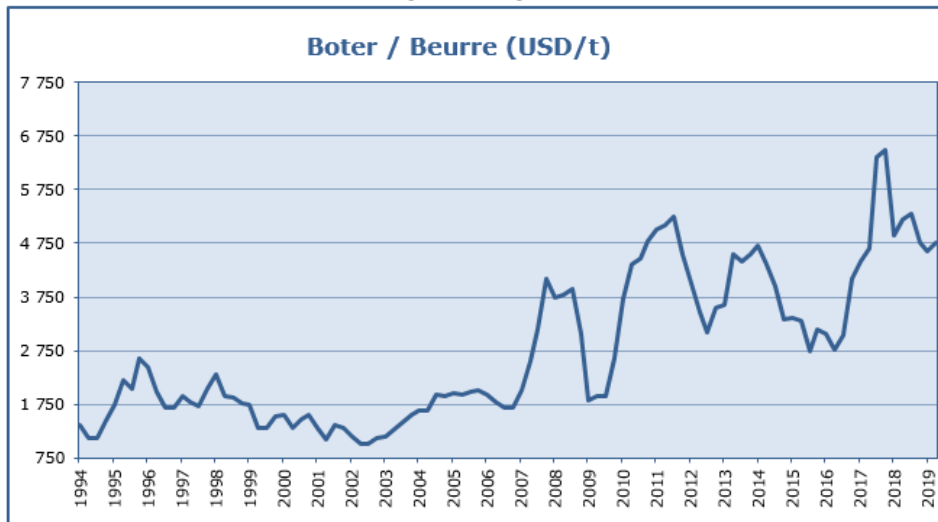
Onder druk van voorraden kende **magere melkpoeder** aanvankelijk een vrij stabiel verloop en startte op 1.700 USD/ton , om in het najaar te stijgen tot 2.275. Op jaarbasis kon aldus een toename van 31% gerealiseerd worden. Deze stijging kwam tot stilstand in het eerste kwartaal 2019.

De waarde van de euro versus de US-dollar daalde in 2015 aanzienlijk namelijk van 1,33 (2014) naar 1,11. Dit was een belangrijke troef voor de uitvoer van zuivelproducten. Tot het voorjaar 2017 bleef de euro zwak, maar daarna begon een behoorlijke remonte naar 1,22 in het eerste kwartaal van 2018. Over het volledige jaar 2018 kon een waarde van 1,18 genoteerd worden, waarmee de euro zo'n 5% duurder noteerde versus de USD dan in 2017. Half april 2019 noteerde de euro aan 1,13 USD.

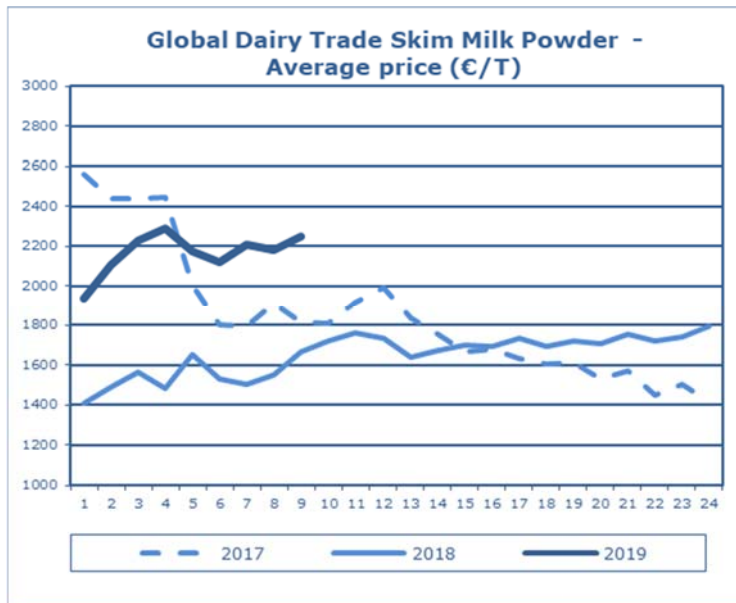
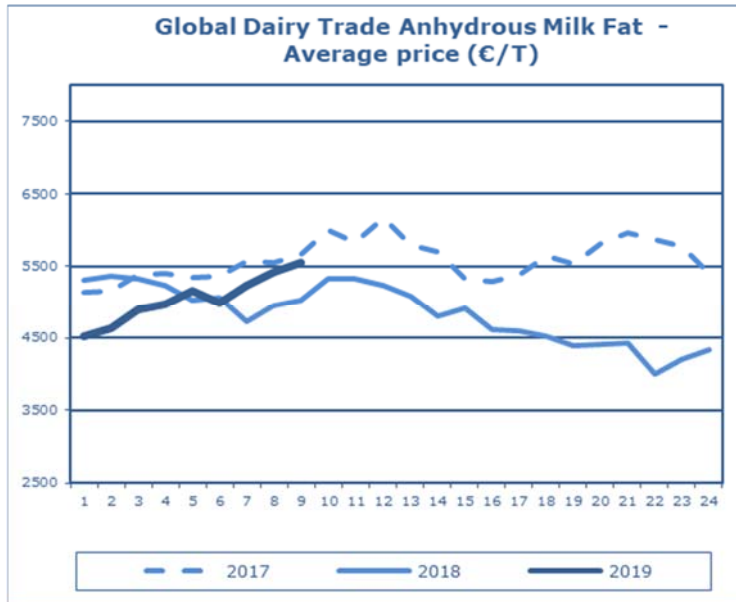
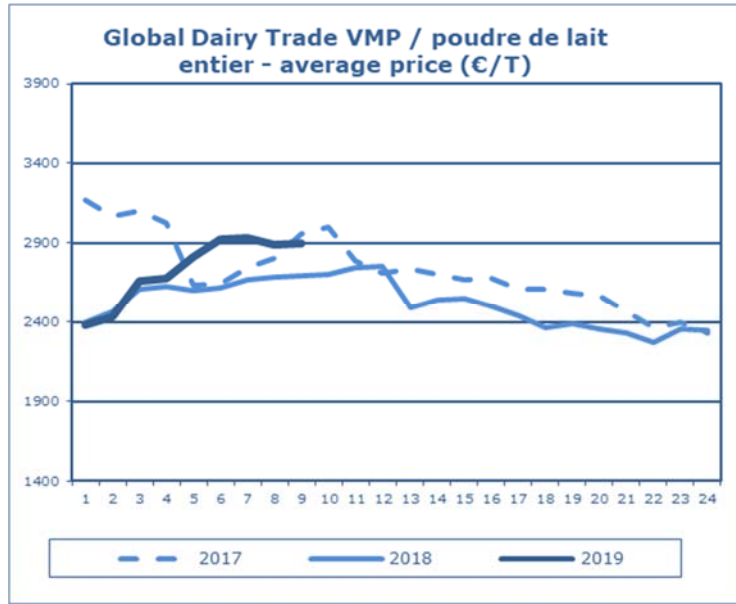
Vooruitzichten 2019

Het jaar 2019 is gestart met vrij vaste en licht stijgende prijstendenzen. Het vertragend aanbod van melk was daarbij een steun. Met een zich verder ontwikkelende wereldeconomie, een toenemend inkomen in de groeielanden en een verwestersing van het eetpatroon blijft de wereldvraag naar zuivel gunstig evolueren. De aardolieprijzen nemen weer toe in het eerste kwartaal 2019 , na een behoorlijke terugval in het laatste kwartaal 2018. Begin mei wordt een prijsniveau van 70 USD per vat genoteerd. Het gevaar voor handelsconflicten kan een domper worden voor de vrij gunstige vooruitzichten. Verder zal de evolutie van de melkproductie in de tweede jaarhelft een grote invloed hebben op de prijsontwikkeling op de internationale zuivelmarkt.

Wereldzuivelmarkt - Gemiddelde prijzen 1994-2019
Marché laitier mondial - Prix moyens 1994-2019
(US \$ / T) (1)

Bron/Source: ZMP
 (1) F.O.B. West-Europese havens / F.O.B. ports Europe occidentale

2.1.4. Wereldhandel groeit, aandeel EU daalt

De wereldhandel in melkequivalenten is in 2018 duidelijk toegenomen en zette met een + 2,8% de sterkste groei neer sedert 2014. De wereldhandel nam toe voor alle zuivelproducten, waarbij boter en magere melkpoeder de sterkste groei kenden. De EU kon slechts in beperkte mate profiteren van de groeiende wereldmarkt. Alleen voor weipoeder nam het EU-marktaandeel toe. Bij kaas en magere melkpoeder kon het marktaandeel stabiel gehouden worden , terwijl boter, volle melkpoeder en condens fors marktaandeel moesten inleveren.

De wereldhandel in **kaas** steeg met 1% in 2018, beduidend trager dan in 2017 (+3%). De EU kon haar aandeel, dat in 2016 fors toegenomen was, ook in 2018 behouden. De EU is met grote voorsprong de belangrijkste exporteur van kaas. De USA , met minder dan de helft van het door de EU uitgevoerde volume, kan na de sterke groei van 2017 (+19%) het volume vasthouden (+ 2%, 350.000 ton) en klimt daarmee naar de tweede plaats , voor NZ. NZ kent een daling van 5% (341.000 ton).

Het belangrijkste invoerland voor kaas blijft Japan, dat in 2018 een toename van de invoer met 5% realiseert. Sedert 2014 is de invoer van kaas in Japan met 23% of 54.000 ton gestegen tot 286.000 ton. Daarna volgen de USA (176.000 t) en Zuid-Korea. Mexico kent een daling van 3% en komt met 115.000 ton op de vierde plaats.

De wereldhandel in **boter en butteroil** daalde in 2017, bij gebrek aan grondstof, aanzienlijk. In 2018 wordt een deel van de daling tenietgedaan. De EU kent opnieuw een daling en ziet haar marktaandeel dalen. De belangrijkste uitvoerder van boter, NZ, ziet zijn volume met 2% stijgen tot tot 445.000 ton. De EU blijft op tweede plaats. Daarna komen de USA en Oekraïne met veel lagere volumes. De USA groeit sterk (+23%) , na een toename met 16% in 2017 en komt uit op 30.000 ton. Binnen de EU stond ons land op de 5^e plaats inzake uitvoerders van boter naar derde landen na respectievelijk FR, IRL, NL en DK. In 2018 wipt DE over BE en valt ons land uit de top-5.

China zet de opmars van de invoer van boter door: na met 22% in 2017 volgt in 2018 een toename met 32%. Vooral NZ profiteert van deze forste stijgingen , de EU ziet zijn uitvoer van boter naar China dalen.

Volle melkpoeder kent in 2018 een stijging met 1%. Nieuw-Zeeland (+3%) , goed voor een uitvoer van 1,4 mio ton, blijft onbedreigd leider. De EU kent een afname met 15% en ziet haar marktaandeel dalen tot 14%. Uruguay , Argentinië en Australië vervolledigen de top-5 van de uitvoerders. De USA, met nagenoeg een verdubbeling van het uitgevoerde volume, komen op de 6^e plaats. Ons land wipt over IRL naar de vierde plaats binnen de EU m.b.t. uitvoer naar derde landen. De uitvoer van volle melkpoeder naar derde landen vanuit ons land daalde met 30% , dit na een toename met 47% in 2017. België heeft een aandeel op de wereldmarkt van 1,6%.

China kent een stijging van de invoer met 11% en is met 520.000 ton veruit de belangrijkste invoerder. Algerije behoudt verstevigt met een invoertoeename zijn tweede plaats. met een invoer van 230.000 ton (-5%). Daarna komen de Verenigde Arabische Emiraten, Sri Lanka en Bangladesh. Brazilië dat in 2017 met 42% daalde , ziet een verdere afname van de invoer (-7%) en valt uit de top-5.

De wereldhandel in **magere melkpoeder** stijgt in 2018 met 6 % . De EU (+5% na + 36% in 2017) is met 822.000 ton duidelijk leider voor de USA (716.000 t), die met 18% een sterke toename realiseert. NZ kent voor het tweede jaar op rij een daling, in 2018 met 9 % en komt op 372.000 ton. Australië en Canada, beiden met verlies , vervolledigen de top-5. Ons land behoudt met een toename van 4% de derde plaats op de ranking van Europese exporteurs. Ons land heeft een aandeel van 6,8 % op de wereldmarkt.

Qua invoer blijft Mexico met toename van 6% en 340.000 ton de eerste plaats, voor China (+13%, 280.000 t). Algerije, de Filipijnen en Indonesië vervolledigen de top-5.

Wereldhandel in zuivelproducten

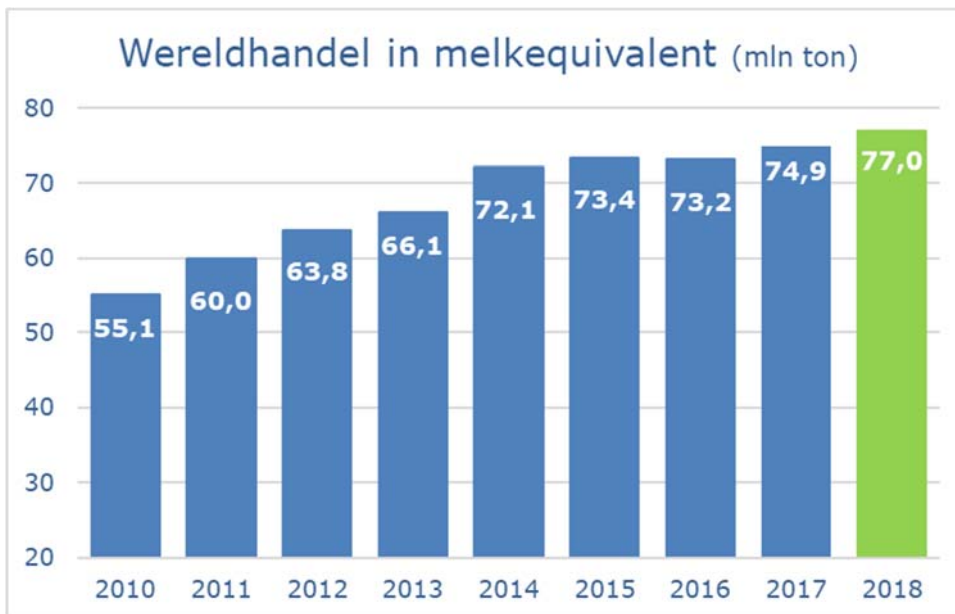
Exclusief intra-EU-handel

(1.000 ton)	1980	2000	2005	2010	2015	2017 (1)	2018 (2)	%18/17
BOTER & BUTTEROIL								
EU	593	175	317	156	178	171	158	-8
Wereld	593	741	911	836	978	843	900	7
EU-aandeel (%)	100	24	35	19	18	20	18	-13
MAGERE MELKPOEDER								
EU	578	357	189	379	695	780	822	5
Wereld	578	357	1 100	1 483	2 242	2 352	2 485	6
EU-aandeel (%)	100	100	17	26	31	33	33	0
VOLLE MELKPOEDER								
EU	524	575	498	447	401	393	334	-15
Wereld	524	575	1 893	2 120	2 616	2 365	2 385	1
EU-aandeel (%)	100	100	26	21	15	17	14	-16
KAAS								
EU	307	526	554	676	720	830	836	1
Wereld	307	1 308	1 630	2 269	2 321	2 342	2 355	1
EU-aandeel (%)	100	40	34	30	31	35	35	0
WEIPOEDER								
EU				396	538	566	598	6
Wereld				1 139	1 430	1 579	1 610	2
EU-aandeel (%)				35	38	36	37	4
CONDENS								
EU		279	200	244	356	320	276	-14
Wereld		512	717	758	1 112	865	900	4
EU-aandeel (%)		54	28	32	32	37	31	-17

(1) Voorlopig (2) Raming

Bron: ZMB

De wereldhandel, uitgedrukt in melkequivalenten, kent een stijgende trend. Zo steeg de wereldhandel van 55,1 mia liter melkequivalent in 2010 naar 73,2 mia liter in 2016. Dit is een jaarlijkse gemiddelde toename van 4,8 %. In 2017 werd een groei van 2,3% genoteerd, terwijl de groei in 2018 versnelde tot 2,8%. In 2018 werd 77 mia liter melkequivalenten verhandeld op de wereldmarkt. Dit is bijna 9% van de wereldmelkproductie.

Bron : Bulletin IDF 2018

2.1.5. Chinese vraag naar zuivel blijft groeien

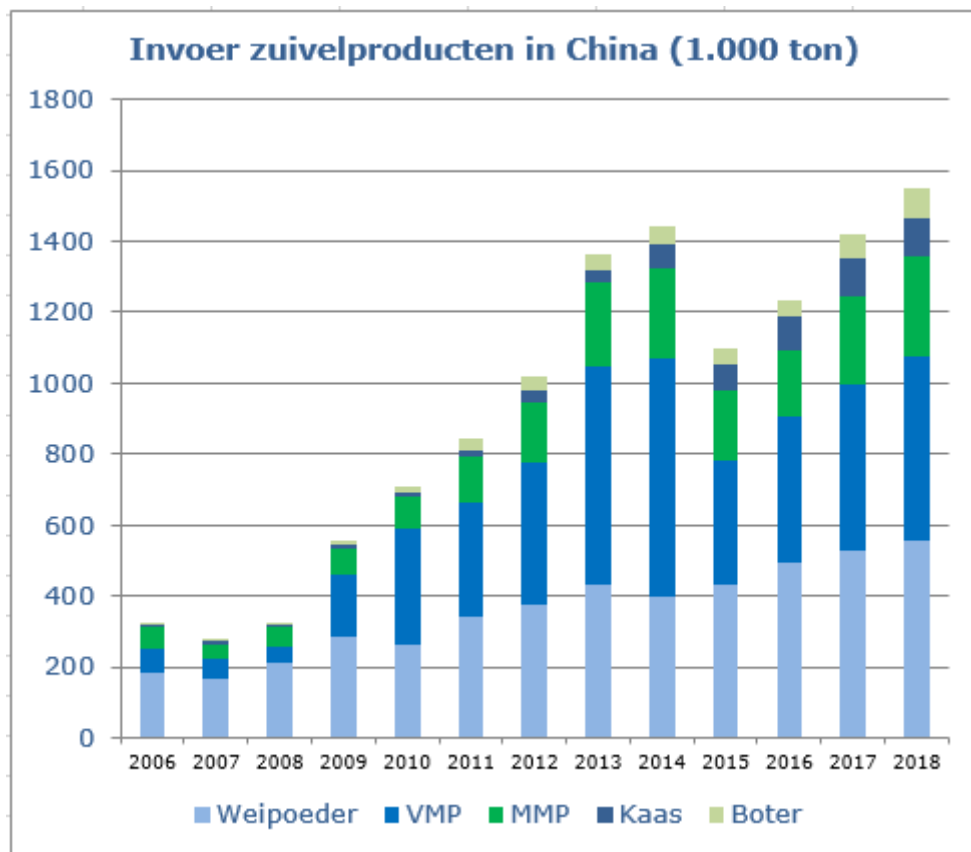
China was in 2018 opnieuw de belangrijkste afnemer van zuivelproducten op wereldvlak. China is goed voor ongeveer één vijfde van de wereldhandel in zuivel , uitgedrukt in melkequivalenten. De Chinese vraag naar zuivel blijft groeien en kan momenteel onvoldoende ingevuld worden door de ontwikkeling van de eigen melkproductie.

In de onderstaande grafiek wordt de ontwikkeling weergegeven van de invoer van een aantal zuivelproducten. Consumptiemelk en babyvoeding zijn niet in de grafiek opgenomen.

Net zoals in 2017 kennen alle basiszuivelproducten een toename inzake invoer in China in 2018. De totale invoer overschrijdt voor het eerst de recordvolumes die in 2014 gerealiseerd werden. In 2015 was er een daling van de invoer van volle melkpoeder met 320.000 ton en van magere melkpoeder met 50.000 ton. Voor magere melkpoeder is het volume hersteld in 2017. Voor volle melkpoeder is slechts de helft van het verlies goedge maakt , maar de toename bij de andere zuivelproducten compenseert het verlies.

China stelt heel veel in het werk om de eigen melkproductie op een hoger niveau te brengen qua kwaliteit en qua milieu-effecten. Daarnaast wordt fors ingezet op een uitbreiding van de productie. Evenwel moet in 2018 vastgesteld worden , op basis van voorlopige cijfers , dat zowel de melkproductie als melkleveringen voor het derde opeenvolgende jaar gedaald zijn.

Het ziet er naar uit dat de vraag naar hoogwaardige zuivelproducten, o.m. vanuit de EU, nog verder zal stijgen.

Bron : ZMB